

Militaire trucks naar Soedan

Vrachtwagens geleverd door de handelsfirma Van Vliet Trucks Holland BV worden door het Soedanese leger gebruikt in de oorlog tegen rebellen in Zuid Kordofan, zo blijkt uit onderzoek van het VPRO-radioprogramma Bureau Buitenland. Het bedrijf heeft in 2010 en 2011 vanuit de havens in Antwerpen en Amsterdam tenminste twee ladingen trucks verscheept naar Soedan. Een van de leveranties bestond uit 99 vrachtwagens van het Duitse merk MAN, oorspronkelijk ontworpen voor militair gebruik. Voor Soedan geldt sinds 1994 een wapenembargo dat door de EU in 2004 werd aangescherpt vanwege het conflict in Darfur.

Omdat het om gedemilitariseerde trucks ging zag Van Vliet Trucks geen probleem in de leveringen. Het kabinet liet in antwoord op Kamervragen weten dat de trucks niet onder de exportcontrolewetgeving vallen. Desondanks kondigde het bedrijf aan de doorvoer van vrachtwagens naar Soedan te stoppen.

Nederlandse wapens in Jemen

Nieuw onderzoek van Stop de Wapenhandel bracht aan het licht dat vanuit Nederland geleverde wapens een belangrijke rol spelen in de oorlog in Jemen. De door Saoedi-Arabië geleide coalitie zet onder meer M109 houwitser van de VAE in, waar Nederland tot voor kort granaten en reserveonderdelen voor leverde. Daarnaast gaat het om communicatiesystemen in Saoedische tanks, vuurleidingssystemen in Egyptische schepen (betrokken bij havenblokkades en kustbeschietingen) en door de Nederlandse luchtmacht afgestoten F16's die aan Jordanië zijn verkocht.

De mainports Schiphol en Rotterdam fungeren als doorvoerhavens voor wapentransporten naar de coalitielanden. De regering ziet geen probleem in wapenexport en -doorvoer naar deze landen.

Verzekeraars investeren in clustermunitie

Zes verzekeringsgroepen in Nederland hebben aandelen en obligaties in vier door Stop Wapenhandel geïdentificeerde Amerikaanse wapenfabrikanten die MK-bommen en clusterbommen produceren. Onderzoek van Amnesty International in het noorden van Jemen wijst uit dat deze munitie recent is gebruikt bij luchtaanvallen op burgerdoelen, met veel burgerslachtoffers tot gevolg.

Uit een onderzoek van juni 2015 door de Eerlijke Verzekeringswijzer naar investeringen in controversiële wapenhandel blijkt dat de volgende verzekeringsgroepen aandelen en obligaties hebben

in de wapenproducenten General Dynamics, Orbital ATK, Textron en Lockheed Martin: Aegon (68 miljoen euro), Allianz (152 miljoen euro), APG (126 miljoen euro) en Legal & General (387 miljoen euro). Delta Lloyd en Generali investeren een relatief klein bedrag en alleen in Lockheed Martin (respectievelijk 2 en 1 miljoen euro). Bij de onderzochte aanvallen op verschillende dorpen in de regio Sa'da kwamen ten minste 71 burgers om het leven, onder wie een groot aantal kinderen. Amnesty vond geen bewijs voor de aanwezigheid van militaire doelen. Deze aanvallen zijn onwettig omdat zij civiele objecten (woningen) tot doel hadden of geen onderscheid maakten tussen burger- en militaire objecten.

Delta Lloyd liet weten het investeringsbeleid inmiddels te hebben aangepast. Aegon zei in gesprek te gaan met Lockheed Martin.

Leverantie Thales aan Egyptische marine

Egypte is de laatste maanden bezig met een flinke aankoopronde op de internationale wapenmarkt. Ook Nederland speelt hierin een rol. Begin september liet minister Ploumen aan de Tweede Kamer weten dat de regering een vergunning heeft afgegeven aan Thales voor de export van radar en communicatieapparatuur voor de Egyptische marine. Deze zal worden ingebouwd in vier korvetten die het Franse bedrijf DCNS bouwt.

In de brief aan de Kamer rept Ploumen nauwelijks over de rol van de Egyptische marine in de verwoestende havenblokkades in Jemen. In de antwoorden op Kamervragen van de SP geven Ploumen en collega Koenders weliswaar aan dat de situatie in Jemen zeer zorgwekkend is, maar blijven de leverantie legitimeren, met name met een beroep op de bijdrage van de Egyptische marine aan de veiligheid in de regio.

Wat daar mede onder verstaan wordt is het tegenhouden van vluchtelingen die de Middellandse Zee willen oversteken. Ploumen prijst de rol die de Egyptische marine hierbij speelt, en maakt er geen woorden aan vuil dat deze rol onder meer bestaat uit het beschieten van vluchtelingenboten.

Wapenindustrie voedt vluchtelingen-tragedie

Terwijl de EU weigert verantwoordelijkheid te nemen voor haar aandeel in de oorzaken van de vluchtelingencrisis, blijft de voortdurende stroom wapens vanuit de EU naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika de crisis aanwakkeren. In een periode van tien jaar (2004-2013) zijn wapenexportvergunningen afgegeven voor het verbijsterende bedrag van meer dan 82 miljard euro.

Het autoritaire regime van Saoedi-Arabië, die leider is van de coalitie die Jemen bombardeert en tevens de wapenleverancier en financier van islamitisch extremisme, is na de VS de grootste klant van Europese wapens. Cynisch genoeg profiteren wapen- en securitybedrijven ook aan de andere kant van de vluchtelingencrisis. Voor de steeds verder voortgaande militarisering van de Europese grenzen en voor grootschalige uitwisseling van data kloppen de EU-regeringen ook weer bij hen aan.